1940 ий
6
июнь
№52 (665)
Акше 5 ыр.

10-шо ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден Йошкар-Ола Горком орган

КОМСОМОЛЫШТО ДИСЦИПЛИНЫМ ПЕНГЫДЕМДЫШАШ ВЕРЧ

Комсомолын уставше почеш кажне комсомолец членский взносым шке жапыштыже тӱлышаш. Тиде обязанностым сайын шуктымаш комсомолецым дисциплина ден организованность духеш воспитатла, организацийыште распущенность ден расхлябанностым пытара, комсомолец-шамыч ден руководитель-шамыч коклаште кылым пенгыдемда.

Членский взносым шке жапыштыже тӱлымын политический значенийже моткоч кугу. Тидым кажне комсомолецлан, кажне руководительлан келгын умылман. Туге гынат, южо комсомольский руководитель-шамыч тиде значенийым алят умлен шуктен огытыл. Нуно членский взносым погымашке вниманийым путырак шагал обращатлат. Санденак Марийский республикысе комсомольский организацийыште уставым нарушатлыше комсомолец-шамыч ятыр улыт.

Косолаповский райзоштошо ыштыше комсомолка Глушкова йолташ 1939 ий ноябрь деч вара членский взносым тӱлен огыл. „Интернационал" колхозышто (Моркинский район) 27 комсомолец взносым январь гыч тӱлен огытыл.

Первичный комсомольский организаций-шамычын южо секретарьышт членский взносым ала мыняр тылзе дене кӱсенышт коштыктат. Руяльский неполный средний школа (Косолаповский район) пеленсе комсомольский организацийын секретарьже Иванов йолташ нил тылзылан погымо оксам алят сберкассыш сдатлен огыл. Килемарский комсомольский организацийыште южо комсомолец - шамыч членский взносым правильно огыт тӱлӧ. Средний школын учительницаже Шарпатова йолташ тылзеш 18 тенгем тӱлышаш олмеш 6 тенгем гына тӱлен.

Кӱшнӧ ончыктымо факт-шамыч гыч раш ужаш лиеш: ятыр первичный комсомольский организаций-шамычын секретарьышт членский взносым погымашым изи пашалан шотлат. Уставым нарушатлыше комсомолец - шамычым собранийыште огыт обсуждатле, ятыр годым комитет заседанийыште обсуждатлыме дене гына ограничиватлалтыт. Тыге комсомольский руководитель-шамыч шкештак расхлябанностым шочыктат, дисциплиным лушкыдемдат, организацийын боеспособностьшым волтат. Членский взносым погымаш дек несерьезный отношенийым нигузеат чыташ ок лий. Тиде пашаште первичный комсомольский организацийын секретарьжешамыч эн первой шкештак дисциплинированность ы м, организованностым ончыктышаш улыт. Членский взносым погымаш, тудым сберегательный кассыш сдатлымаш, райкомолыш сводный отчетым пумаш да молат, нимынярат шуялтде, срокышто шукталтшаш. Злостный тӱлыдымӧ комсомолец - шамычым комитет заседанийыште гына огыл, общий собранийыштат обсуждатлаш кӱлеш, вунын йыр общественный мненийым создатлыман.

ВЛКСМ Центральный Комитет мемнан деч уставым точно соблюдатлымашым требоватла. Членский взносым погымаште ушшо нарушений - шамычым кӱчык жапыште пытарен шукташ кӱлеш. ВЛКСМ ЦК кажне комсомолецын членский взносым тӱлымыжым проверитлаш да 10 июнь марте тиде вопрос дене комсомольский собраний - шамычым эртараш обязатлен. Тидым сайын, кӱкшӧ идейный уровенеш организоватлыман.

Комсомольский членский взнос — тиде материальный база гына огыл, а главныйже — комсомольский дисциплиным пенгыдемдышашлан пеш кӱлешан условий. Комсомольский членский взносым аккуратно да честно тӱлымӧ дене комсомолышто дисциплиным адакат утларак пенгыдемдена, комсомолын боеспособностьшым эше кӱшкӧ нӧлтена!

Карело-Финский комсомолын первый с'ездше

Тиде кечылаште Карело-Финский Советский Социалистический республикын столицыштыже — Петрозаводск олаште, Карело-Финский комсомолын первый с'ездше эртыш.

С'езд ВЛКСМ Карельский обкомын да ревизионный комиссийын пашаже нерген докладым колышто.

Доклад деч вара пренийыште выступатлыше-шамыч, шке выступленийыштышт Карельский комсомол партийын верный помощникше улмыжым пашаште ончыктымо нерген ойлышт да комсомолын пашаштыже улшо ситыдымаш-шамычым чот критиковатлышт.

С'езд сенгаш лийдыме Йошкар Армий ден Йошкар Флотын делегатыштын выступленийыштым шок шын вашлийын.

Пренийыште ВЛКСМ ЦК секретарь Мишакова йолташ ден ВКП(б) Карело-Финский ЦК-н секретарьже Куприянов йолташ выступатлышт. С'езд молодежын эн сай другшо великий Сталинлан кугу нӧлталтмаш дене приветствийым приниматлен.

ВЛКСМ Карельский Обком секретарь Бесперестов йолташын кошартыш мутшо деч вара, с'езд ик йӱк дене обкомын пашажым удовлетворительныйлан признатлыш да ВЛКСМ Карело-Финский ЦК ден ревизионный комиссийым сайлыш.

Уборкылан виян ямдылалтыт

Ново-Торъяльский район Кузнецовский сельсоветысе колхоз-шамыч шошо агам успешно эртареныт. Кызыт нуно кокияш культурым йомдарыде да кӱкшӧ качество дене поген налашлан виян ямдылалташ тӱналыныт.

„У вий" колхоз пеленсе первичный комсомольский организаций тиде пашаште колхозлан кӱгу полышым пуэн шога. Шошо ага жапыштат комсомолец-шамыч В. Мамаев, В. Веденькин кечаш паша нормым эре 150—200 процентлан темeныт. Кызыт нуно уборкылан ямдылалтмаште ончыльно улыт. Комсомолец-шамычын инициативышт дене жнейкым, орва-шамычым ямдылыме. Адак у шурно оптыш склад-шамычым сайын эрыктыме, угыч 70 мешакым ургымо. Машина тӧрлатымаште апшат комсомолец Федор Шестаков паша нормым 150 процентлан темен шоген.

П. Веденькин.

ВЛКСМ ОБКОМЫШТО

4 июньышто ВЛКСМ Маробком бюрон заседанийыштыже „Комсомольский организаций-шамычын колхозный водоем, плотина да пӱя - шамычым ыштымаште участвоватлымышт нерген" вопросым обсуждатлыме да решенийым лукмо.

Воронежский область Таловский район „Железнодорожник" артельысе - колхозник - шамычын обращенийыштым да 1940 ий 20 апрельысе „Правдан" ончыл статьяжым комсомольский собранийыште кумдан обсуждатлаш манын райкомол ден первичный комсомольский организаций-шамычым обязатлыме.

У водоемым, плотинам, пӱям да ер-шамычым ышташлан лӱмын молодежный бригада да звено шамычым организоватлаш райкомол ден первичный комсомольский организаций - шамычлан кӱштымӧ.

РСФСР Верховный Советын Свердловский область деч депутатше-шамыч. Фото ТАСС-ын.

И. С. Хохлов йолташым РСФСР Калык Комиссар-шамыч Совет Председательлан утвердитлыме нерген

Российский Советский Федеративный Социалистический Республикын Верховный Советше ПУНЧАЛЕШ:

Иван Сергеевич **Хохлов** йолташым РСФСР Калык Комиссар шамыч Совет Председательлан утвердитлаш.

РСФСР Верховный Совет Президиум Председатель А. БАДАЕВ.

РСФСР Верховный Совет Президиум Секретарь П. БАХМУРОВ.

Москва, Кремль. 1940 ий 2 июнь.

РСФСР Верховный Советын Кумышо Сессиеш приниматлыме закон-шамычым кумда массыш

28 май гыч 2 июнь марте Москваште 1-й Созыв РСФСР Верховный Советын Кумышо Сессийже эртыш. Сессий моткоч кугу важностян государственный паша-шамычым ончен:

1) 1940 ийлан РСФСР Государственный бюджетым да РСФСР-ын 1939 ийсе Государственный бюджетшым шуктымо нерген отчетым утвердитлымаш;

2) Автономный Советский Социалистический республика-шамычын конституцийыштым утвердитлыме нерген;

3) РСФСР Верховный Совет Президиумын Кокымшо ден Кумышо Сессий шамыч коклаште приниматлыме да РСФСР Верховный Советлан утвердитлаш подлежатлыше Указше - шамычым утвердитлыме нерген.

Чыла нине вопрос-шамычым РСФСР Верховный Советын депутатше - шамыч пеш кугу политический нӧлталтмаш дене обсуждатленыт. Выступатлыше депутат-шамыч, Ленин—Сталин партийын вуйлатыме почеш, кеч могай пашаштат ончыко, у сенгымаш-шамычыш шумышт нерген раш пример дене кутыреныт.

Деловый обсуждений пытымек, депутат - шамыч РСФСР Верховный Советын законжо-шамычым приниматленыт.

1940 ийлан РСФСР-ын бюджетше, Сессийын приниматлыме законжо почеш, доход дене чылаже 25.453.260 тӱжем тенге да расход дене 25.438.955 тӱжем тенгем составлятла. 1940 ийлан утвердитлыме бюджет гычын рашак коеш, Российский Федерацийыште илыше шемер-шамычын, моло союзный республикысе шемер-шамыч гаяк, илышышт эшеат утла саемеш, калык озанлык пенгыдемеш.

Сессий мемнан Марийский республикынат бюджетшым—101.869 тӱжем тенгем утвердитлен. Марийский республикысе шемер-шамыч эше утларак сайын илаш тӱналыт.

Сессий Марийский Автономный Советский Социалистический республикынат Конституцийжым (Основной законжым) утвердитлен.

Тиддеч посна Сессий РСФСР Конституцийын 13, 14, 31, 69 да 92-шо статьяже-шамычым вашталтымаш ден ешарымаш нерген законым приниматлен.

РСФСР Верховный Советын материалыштым да приниматлыме закон-шамычым кумда массылан умылтарыман. Тиде пашашке ВЛКСМ райком да первичный комсомольский организаций-шамыч чыла комсомолецым активым мобилизоватлышаш улыт. Агитатор - шамычлан шке пашаштым эше утларак виянгдашышт кӱлеш.

Взносым огыт тӱлӧ

Моркинский район „Москва“ колхоз пеленсе комсомольский организаций пашажым моткоч томам ышта. Комсомолец-шамыч несоюзный молодежь коклаште нимогай пашамат огыт ыште. Ятыр комсомолец-шамыч (К. Иванов, И. Архипов да молат) членский взносым 6—7 тылзе дене тӱлен огытыл.

ВЛКСМ уставым нарушатлыше-шамычлан нимогай мерымат огыт приниматле.

Н. Смирнов.

ВЛКСМ уставым тӱрыс шуктыман

ВЛКСМ член ден кандидат-шамычын членский взносым тӱлымашышт ВЛКСМ уставым шуктымо нерген раш ойла. Комсомольский организацийыште членский взносым тӱлымаш начар кая гын, тиде тудын кӱлеш семын пашам ыштыдымашыжым рашак ончыкта.

Тидым Наркомхоз пеленсе комсомольский организацийын пашаштыже ужаш лиеш. Организацийыште комсомолец-шамыч членский взносым жапыштыже огыт тӱлӧ. Комсомолец К. Анохин йолташ кодшо ийынак Ленинградский архитектурный институтым тунем лектынат, пашашке толын, но таче мартенат 5 тылзылан комсомольский взносым тӱлен огыл.

Членский взнос тӱлымаште инструкцийым пудыртылмашат уло. Комсомолка Н. Шекарова йолташ тылзеш 500 теҥге пашадарым налеш, а взносым 10 теҥге олмеш 8 теҥгем веле тӱла.

Комсомольский организацийын секретарьже Н. Волкова йолташат 200 — 150 теҥгелан пашадаржым иземден членский взносым тӱлен.

Членский взносым сберкассышке жапыштыже огыт сдатле.

Йошкар-Ола Стройтрест пеленсе комсомольский организацийыштат уставым пудыртылыт. Комсомолец-шамыч А. Пуртов, А. Яровиков, Н. Григорьев, Е. Манаева да молат 2—3 тылзе дене взносым огыт тӱлӧ.

„Комсомольский организаций-шамыч комсомол член ден кандидат-шамычын членский взносым жапыште тӱлымашым тергышаш, кеч кунамат жапыште тӱлыдымын причинжым пален налшаш улыт.

Кум тылзе годым членский взносым тӱлыдымӧ комсомол член ден кандидат-шамычым ВЛКСМ радамыште лийын кертмышт нерген первичный организацийыште лончылалтеш“ (ВЛКСМ устав гыч).

Тидым комсомольский организацийын руководительже-шамыч чот палышаш улыт. Нуылан кызыт ВЛКСМ уставым тӱрыс шуктымашке уло вийым мобилизоватлыман.

Ив. Литвин.

Кажне колхозын водоемжо лийже

КОМСОМОЛ АКТИВНО УЧАСТВОВАТЛА

Воронежский область Таловский район „Железнодорожник“ артельысе колхозник-шамычын колхозлаште водоемым ыштыме нерген обращенийышт пеш кугу движенийым тарватен. Тиде обращенийым кажне колхозник да колхозница деке шукташлан ВЛКСМ Моркинский райком 19 комсомолецым колхозлашке пеҥгыдемден. Нуно умылтарымаш пашам кӱрылтде ыштат.

Кызыт тиде районысо Ировка вӱдым пӱялаш тӱҥалыныт. Тыште комсомолец-шамыч да колхозник-шамыч активно участвоватлат. Тиде пӱя 12 гектар площадян лиеш.

„Онар“ колхоз пеленсе комсомольский организаций (секретарь Петаков йолташ) пӱям пӱялымаште эн сай примерым ончыкта.

Тыгак „Патыр“ колхозат Азеҥгер коремеш кугу пӱям пӱяла. Молотов лӱмеш колхозат пӱям пӱялен, тушто колым ашнаш тӱҥалеш.

Кызыт колхозник-шамыч пасушто улшо памаш-шамычым тӧрлаш пижыныт.

Ончыкшым нине колхозшамычын пакча саскаштлан да садыштлан вӱд ситышын лиеш.

В. Федоров,
ВЛКСМ райкомын секретарьже.

Колхоз-шамыч пӱям пӱят

2 июньышто Еласовский районысо первичный комсомольский организаций секретарь-шамычын совещанийышт эртен. Совещанийыште Воронежский область Таловский район „Железнодорожник“ артельысе колхозник-шамычын обращенийыштым обсуждатлымаш лийын. Совещанийыште 22 еҥ участвоватлен. Комсомольский организаций секретарь-шамыч тиде обращенийым кугу нӧлталтмаш дене вашлийыныт.

Больше-Юнгинский сельсовет „Радио“ колхоз пеленсе комсомольский организаций (секретарь П. Виноградов йолташ) кок пӱям пӱялаш обязательствым налын ыле, кызыт ик чапле пӱям пӱялен. „Аманур“ колхозат (тиде сельсоветак) сурт кайыкшамычлан кошташышт кугу пӱям пӱялен.

Тиддеч посна Еласовский сельсоветысе „У сола“ колхоз пеленсе комсомольский организаций пакча саскалан орошенийым ыштен.

С. Родионов.

ВОДОЕМЫМ ЫШТЕНЫТ

Пектубаевский районысо колхозлаште водоемым шукемдымаште комсомолец-шамыч активно полшат.

Теве „У корно“, Молотов лӱмеш да Ворошилов лӱмеш колхозласе колхозник-шамыч Воронежский область Таловский район „Железнодорожник“ артельысе колхозник-шамычын обращенийыштым кугу интерес дене обсуждатлышт. Кызыт нине колхозласе комсомолец да колхозник-шамычын вийышт дене пӱям пӱялыме да кугу вакшым ыштыме. Тиде пӱяште колхозник-шамыч колым ашнаш тӱҥалыт.

Пӱям пӱялымаште „У корно“ колхоз пеленсе комсомольский организаций (секретарь Лебедев йолташ) эн активнын участвоватлыш. Тыгак Молотов лӱмеш, Ворошилов лӱмеш колхозласе комсомольский организаций-шамыч сай примерым ончыктышт.

И. Анцыгин.

Снимкыште: „Большевик“ колхозын (Йошкар-Олинский район) рыбоводшо (шола гыч икымше) С. Т. Нехорошков йолташ зеркальный карп нӧртмӧ кышкымашым ыштыше пашаеҥ-шамычлан заданийым пуа. Фото М. Чуршуковын.

Зеркальный карпым ашнаш тӱҥалыт

Косолапово. (Телефон дене). Район мучко 18 колхозышто угыч пӱям пӱялыме: „Социализм“, „Перелом“ (Маныловский сельсовет), „Красный борец“ (Куршаковский сельсовет), „1-ое мая“, „У шурно“ (Руяльский сельсовет), „Светлый путь“ (Пумаринский сельсовет), „Совет ушем“, „Дружба“ („Кугушеньский сельсовет), „Герой труда“, „За технику“ да моло колхозлаште. Тиде пӱялаште колхозник-шамыч колым ашнаш тӱҥалыт, утларакшым зеркальный карпым.

Колхозлаште водоемым ыштымаш пашаште комсомолец-шамыч активно полшат, молылан примерым ончыктат.

Кызыт тиде вопрос дене сельсовет-шамычлан полышым пуаш районысо комсомольский актив кокла гыч 12 еҥым колтымо.

Районный центрысе торгайыше организаций дене пырля совещанийым эртарыме. Тиде совещанийыште Воронежский область Таловский район „Железнодорожник“ артельысе колхозник-шамычын обращенийыштым прорабатыватлыме да конкретный задача-шамычым палемдыме.

А. Мачехина.

Купым ерыш савырат

Звениговский район Исменецкий сельсоветысе „Волгенче“ ден „У пырче“ колхоз-шамыч Воронежский областысе „Железнодорожник“ артельысе колхозник-шамычын обращенийыштым кугу куаныма дене саламлат.

Нине колхоз-шамыч йӧрдымаш лукмо купым эрыктен ерыш савыраш пижыныт. Тошто пӱя-шамычым тӧрлаташ да угыч пӱялаш обязательствым налыныт. Тиддеч посна ятыр тавешамычым тӧрлатыме.

П. Измайловский.

Сеҥымашеш ом шогал

Мыйым „У вий“ колхозын (Моркинский район) заем уполномоченныйлан ойырымылан теҥий шыжым 4 ий темеш. Тиде ныл ий жапыште мемнан колхоз финансовый план темымаште сельсовет кӧргыштӧ эреак ончыл верыште лийын. Теният первый верыштак. Кумышо пятилеткын кокымшо ий лукмо заемлан подписка почеш оксам тӱрыс погенам да кажныштлан облигацийым пуэденам.

Ял озанлык налог, самообложений да страховка тӱлышаш оксамат тӱрыс погенам.

Мый кызыт колхозник-шамычлан у ял озанлык налог, страховой окса тӱлымаш да самообложений нерген умылтарем. Ончыкыжат финансовый план темымаште ончыл верым налшаш верч тыршаш тӱҥалам, сеҥымашеш ом шогал.

И. Саин,
„У вий“ колхозысо заем уполномоченный.

КОМСОМОЛЫШ ПУРАТ

„Шанче“ колхоз пеленсе (Моркинский район) первичный комсомольский организацийын секретарьже А. Рыбаков йолташ несоюзный молодежь коклаште политико-воспитательный пашам сай ышта. Теве 20 майыште несоюзный молодежь кокла гыч 9 еҥ комсомолыш пурыш. Нуын кокла гыч 6 колхозник да 3 тунемше.

Ынде „Шанче“ колхозышто 16 комсомолец шотлалтеш, нуно колхозын производствыштыжо активно участвоватлат.

А. Малинов.

Кеҥеж каникулым сайын эртараш тӱҥалам

Мыйын тенийсе тунемме ием моло тунемме ий деч поснак ойыртемалтше ыле. Испытанийым мый чыла предмет денат отлично сдатлышым. Тыге 4-ше класс гыч 5-ше классыш сай оценка дене вончышым. Сай тунеммемлан да общественный пашам сай ыштымемлан школа дирекций мыйым премироватлыш.

Шукерте огыл оласе олимпиадыште участвоватлышым. Тыште шкенан школысо ученик-шамыч коклаште первый верым налым. Йошкар-Ола Пионер пӧрт мыйым олимпиадыште сайын выступатлымемлан премироватлыш да республиканский олимпиадыш кандидатлан ойырыш.

Шокшо годым йӱштылаш, кечеш калитлалташ тӱҥалам, адак тунеммемат ом мондо—вес ийлан ямдылалташ тӱҥалам.

Пионерский лагерыш канаш каяш шонымашем шукерсек ыле. Шонымашем толын шуо—7 июнь гыч „Таирыште“ канаш тӱҥалам.

Валя Кожевникова,
Йошкар-Оласе 5 номеран школын ученицаже.

15 июльышто—республиканский олимпиада

15 июльышто Марийский АССР Совнаркомын решенийже почеш Йошкар-Олаште художественный самодеятельностьым ончымо республиканский олимпиада почылтеш. Тушто 350 участник калык творчествын поянлыкшым да кушмашыжым ончыкта.

Республиканский олимпиада вашеш 20—25 июньышто предприятийлаште, колхозлаште, учреждений-лаште да 25—30 июньышто районлаште посна исполнитель ден коллектив-шамычын художественный самодеятельностьыштым ончымаш эртаралтеш.

Республиканский олимпиадылан ямдылалтмашым да эртарымашым вуйлаташ оргкомитетым создатлыме.

Йоча творчествын олимпиадыже вашеш

3 июньышто, йоча творчествын областной олимпиадыжым эртарыше оргкомитетын заседанийже лийын.

Заседанийыште, районла гыч областной олимпиадыште участвоватлаш ойырымо кандидат - шамычым утвердитлыме.

Олимпиадын художественный руководительжылан Маргостеатрын художественный руководительже Иосселиани йолташым да жюришке 7 еҥым ойырымо.

Олимпиадыште участник-шамычым культурно обслуживатлаш планым утвердитлыме. План почеш 24 июньышто, олимпиада почылтмо кечын кечывалым 4 часыште „Динамо" стадионышто митинг лиеш. Митинг деч вара чоҥештыше модель - шамычым, монгольфьер шарым колтылмаш, спортивный (футбол, волейбол, баскетбол дене) модыш, танец да аттракцион - шамыч эртаралтыт. Кажне кечын кино ончымаш, „Динамо" ден йоча водный станцийыште пуш дене коштмаш, музейыш, ДТС да Пионер пӧртыш экскурсий организоватлалтеш.

Изобразительный искусство дене да юный техник-шамычын пашашт дене выставкым Пионер пӧртеш организоватлаш пунчалме.

Хасанский бойын участникше

Шукерте огыл Сернурский районысо „Чевер ӱжара" колхозын колхозник ден колхозницаже-шамыч хасанский бойын участникше лейтенант Д. Иванов йолташ дене вашлийныт.

Иванов йолташ колхозник-шамычлан Йошкар Армийын боевой куатше нерген, шуко боевой эпизод-шамыч нерген кутырен. Допризывник-шамычым призыв кечым ямдылалтын вашлияш ӱжын. **Росляков.**

ШКОЛЛАШТЕ ИСПЫТАНИЙ

Испытанийым отлично сдатла

Самырык поколенийым коммунистический духеш воспитатлымаш — пеш кугу почетан задача. Тиде пашаште учитель первой верым налын шога.

Нина Санникова изиж годсекак учитель пашам йӧраташ тӱҥалын. Садланак тудо неполный средний школым тунем пытарымек, Йошкар-Оласе педагогический училищыш тунемаш пурен. Тений тудо пытартыш классыште тунемеш. Кум ий жапыште тудо эре тыршен тунеме да общественный пашаштат примерный комсомолка лийын шогыш. Кодшо шошо практикым Санникова йолташ отлично эртарыш.

Кызыт завершающий испытаний кая. Испытанийыш Санникова сай ямдылалт толеш. Эртыше испытанийыште методика, литература, руш йылме предмет - шамычым „отлично" отметка дене сдатлен. Моло предмет денат тудо сай ямдылалтын. **А.**

Йошкар-Оласе 1-ше номеран школын отличницаже-шамыч. Нуно чыланат тунемме ийым похвальный грамота дене пытареныт.

Снимкыште отличница-шамыч икымше ряд (шола гыч пурлашке): Клава Неволина, Роза Дмитриева, Люся Бажнина; кокымшо ряд (шола гыч пурлашке): Надя Казаринова, Лида Полысалова да Настя Санникова шке похвальный грамотыштым ончат.

Фото М. Чуршуковын.

Чыланат 5 классыште тунемаш тӱҥалыт

1939—40 тунемме ийыште „Двигатель революций" колхоз пеленсе начальный школа (Йошкар - Олинский район) шке пашажым ятыр саемден.

Ученик-шамычын ачашт-авашт коклаште педагогический пропагандым кумдан шарымылан кӧра, ученик - шамычлан мӧҥгыштышт заниматлаш чыла кӱлеш условийым создатлыме ыле.

Тиде школа заведующий И. Д. Егошин йолташын 32 ияш паша опытшо сай результатым пуэн.

Тудын туныктымо 4 ден 2 классыште ик ученикат „плохо" отметкым налын огыл. 4 классыште тунемше кокла гыч испытанийым шукыжо „отлично" да „хорошо" отметка дене сдатленыт.

Нуно шыжым чыланат неполный средний школышто тунемаш тӱҥалыт.

И. Краснов.

Йошкар-Ола 10 номеран школын 2 классыжым отлично тунем лекше Лена Макарова.

Фото М. Чуршуковын.

Советский школьникын лӱмжым огеш оправдатле

Комсомолец Н. Волков Йошкар-Оласе 9 номеран школын 7-ше классыштыже тунемеш.

Тудо учительын пумо заданийжым ик ганат урокыш шуктен толын огыл. Урокышто шурген шинча, учительын шомакшым огеш колышт. Урокыш вараш кодын коштеш. Садланак вет Волковын тунеммашыже пеш начар. Тений тунемме ийыште ик сай отметкымат налын огыл.

Н. Волковын сайын тунемашыже чыла условийже уло. Школышто начар тунемше ученик-шамыч дене консультаций эртаралтеш.

Удан тунемше ученик дек сай тунемше учениким пеҥгыдемдыме. Комсомольский организаций Волковлан тунеммаште ончык кайже манын, кӱлеш мерым ыштен шоген. Но туге гынат, Волков сай тунемаш тыршен огыл.

Комсомолец Волков советский школьникын лӱмжым огеш оправдатле.

А. Абрамов.

Йоча творчествым ончымо городской олимпиадын участникше, Йошкар - Ола 1-ше номеран школышто тунемше О. Юфряков.

ОСОАВИАХИМ ОРГАНИЗАЦИЙ-ШАМЫЧЛАН КОНКРЕТНО ПОЛШЫМАН

Шемер массым военный пашалан туныктымаште тӱҥ верым осоавиахим организаций-шамыч налшаш улыт. Пытартыш жапыште осоавиахим организаций тиде задачым шуктымашке кугурак вниманийым ойыраш тӱҥалын. Шемер масса коклаште ятыр оборонный значкист-шамычым, ПВХО, ВС инструктор-шамычым ямдылен.

Ятыр осоавиахим организаций-шамыч шке пашаштым саемденыт. Марисоюз пеленсе осоавиахим организаций пашам сай ышта. Организацийын председательже Сурьянинова ден политрук Куликов йолташ-шамыч пашам моштен организоватлат. ПВХО, ВС кружок-шамыч чарныде пашам ыштат.

1-ше номеран аптека пеленсе осоавиахим организацийын политрукшо комсомолка Беляева йолташ оборонно-массовый пашан активисткаже улеш. Осоавиахим член - шамычым международный положений да текущий событий-шамыч дене ознакомитла. Тудо ПВХО ден ВС кружок-шамычым организоватлен да 12 значкистым ямдылен.

Туге гынат ятыр осоавиахим организаций-шамыч пашам але начар ыштат. Тыште шукыжым осоавиахим городской совет титакан улеш. „15 лет МАО", Хлебопекарня, Мебельный фабрика, „Прогресс" артель пеленсе организаций-шамыч 1940 ийыште ик значкистымат ямдылен огытыл. Тидым осоавиахим городской совет пеш шинча, но нине организаций-шамычлан кӱлеш полышым огеш пу, нунын дене конкретно ок вуйлате.

Йошкар-Ола Стройтрест, „12 лет Октября" кермыч заводышто призывной ден допризывной ийготан молодежь ятыр уло, но нунын дене паша шагал ышталтеш. Осоавиахим городской советын пашаеҥже-шамыч верыш лектын огыт полшо. Первичный осоавиахим организаций-шамычын руководительышт осоавиахим городской совет деч полышым шагал требоватлат. Южгынам нине руководитель-шамыч паша ыштымыштым шкеак чараклат.

Теве ик факт: ВЛКСМ горком, комсомолец Кулешов йолташым Хлебопекарня пеленсе стрелковый кружокышко руководительлан колтыш. Кулешов йолташ тиде пашашке уло вийже дене пиже. Тудо занятийым чӱчкыдын эртарен, но осоавиахим член-шамыч занятийыш шагал коштыныт. ВЛКСМ комитетын секретарьже Мусатов ден осоавиахим организацийын председательже Иванов йолташ-шамыч ик оборонный значокымат огыт иметле гынат, занятийышке шкештат толын огытыл.

Пашам начарын ыштыше осоавиахим организаций-шамыч Йошкар-Олаште шагал огытыл. Нунылан конкретный полыш кӱлеш. Гидыжым осоавиахим городской советын пашаште ужаш огеш лий.

Партийный ден комсомольский организацийын опытышт гыч осоавиахим организаций - шамыч примерым налшаш улыт. Осоавиахим организаций-шамычын председательышт да политрукышт дене чӱчкыдын совещанийым эртарыман. Тиде шотышто ВЛКСМ горкомат пашам шагал ышта.

Стрелковый спортын да ПВХО инструктор - шамыч осоавиахим член - шамыч коклаште кызытсе современный стрелковый ден ПВХО пашам чарныде туныктышаш улыт. Инструктор - шамычын шинчымашыштым нӧлталашлан 5—10 кечаш семинарымат эртараш кӱлеш.

Осоавиахим районный ден городской совет - шамыч посна организаций - шамычын пашаштым контролироватлышаш улыт. Организаций - шамычлан пашашт нерген президиумын советыштыжат колыштман.

Осоавиахим организацийын пашаеҥышт палышаш улыт: первичный организаций-шамыч дене кабинет гыч огыл, а верыш лектын вуйлатман.

И. Арсеньев.

102

Западный Европышто война

Германский командованийын сводкыжо

Берлин, 4 июнь. (ТАСС). Германийысе вооруженный вий-шамыч верховный главнокомандующийын ставкыже тыге увертара: „Дюнкерк верч кучедалмаш мучашке лишемеш. Неприятель пеш талын сопротивлятла гынат, мемнан войска-шамыч олашке пуреныт да форт-Луим налыныт. Уремлаште кызытат французский часть-шамыч дене бой-шамыч лийын шогат, нине бой-шамычше английский солдат-шамычым корабльлашке шындымашым прикрываітлышаш улыт. 3 июньышто германский авиацийын кугу соединенийже-шамыч Парижын окрестностьлаштыже французский авиацийын базышкыже налетым ыштеныт. Германский авиаций неприятельский противовоздушный оборонын орудийже-шамычым шыплăндарыктен да ятыр кўшыч да ўлыч французский авиационный промышленностьын аэродромжо ден предприятийжешамычым бомбардироватлен. Самолет гыч пудештaлтмаш ден пожарым ужмо. Воздушный бойлаште 104 самолетым волтен шумо, ангарлаште 300—400 самолетым шалатыме. 3 июньышто 21 самолетым зенитный артиллерий дене волтен шумо ыле. Германский авиаций 9 самолетым йомдарен. 3 гыч 4 июнь вашеш йўдым противник умбакыжат Голландийыш, Западный да Юго-Западный Германийыш налетым ыштылын да бомбардироватлен шоген. Энгек кугу лийын огыл. Тиде налет годым Роттердам вoктен да Западный Германийыште кум самолетым волтен шумо".

Берлин, 4 июнь. (ТАСС). Германский информационный бюро германский армий верховный командованийын тыгай увертарымашыжым публиковатлен:

„Пеш талын лийын шогышо бой деч вара Дюнкерк крепостьым налме. Германский войска-шамыч 40 тўжем пленныйым да пеш шуко трофейым налыныт. Тыге, проливын пўтынь бельгийский ден французский побережьежым Сомма эҥерын устьышкыже шумеш германский войска-шамыч налыныт".

Союзник-шамычын увертарымашышт

Лондон, 4 июнь. (ТАСС). Рейтер агентство увертара: 2 июньышто германский авиаций Дюнкерк районышто союзник-шамычын войскаштым эвакуироватлымаште мешаяш тӧчен, туге гынат, эвакуироватлымаш умбакыжат писе темп дене каен шоген. Германский воздушный вий-шамычлан кугу йомдарымаш лийын.

Тенгече кастен официально тыге увертаралтын: Дюнкеркыште войска-шамычым корабльлаш шындылме годым неприятельский авиаций, артиллерий да пулемет-шамыч чарныде гай вуян лўйкаленыт. Войска-шамычым эвакуироватлымаште 222 английский военный корабль ден 665 тыгыде судно-шамыч, тыгак шуко французский военный кораблъ ден торговый пароход-шамыч участвоватленыт. Увертарымаште тыге ончыкталтеш: „тиде путырак кугу операцийыште йомдарымаш кугу лийын огыл: операцийыште участвоватлыше 170 кугу огыл военный судно гыч 24 гына йомын.

Авиаций министерство тыге увертара: 3 июнь вашеш йўдым английский авиаций Северо - Западный Германийыште кўртньӧ корно, сортировочный станций, поезд, кўвар да сату склад-шамычым бомбардироватлен. Аахен лишне противникын транспортный колоныжым пулемет дене лўйкалыме. Английский самолет-шамыч чыланат шке базышкышт пӧртылыныт.

ГЕРМАНСКИЙ АВИАЦИЙЫН ПАРИЖЫШ НАЛЕТЫМ ЫШТЫМЫЖЕ

Нью-Йорк, 3 июнь. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын Париж гыч увертарымыже почеш, воздушный тревога годым ола ўмбак шуко германский самолет-шамыч толын лектыныт. Бомбардировщик-шамыч французский самолет-шамыч атаковатленыт да зенитный артиллерий лўйкален. Тревога 1 час шуйнен. Германский авиаций Парижын предместьежым бомбардироватлен манын, агентство увертара.

Агентство тыге ончыкта: германский самолетла гыч кудалтыме икмыняр бомба путырак важный зданийыш логалыныт. Туге гынат, французский цензура агентствын корреспондентшылан тиде зданийын лўмжым ончыкташ чарен.

Парижский районым бомбардироватлымаш

Париж, 3 июнь. (ТАСС). Гавас агентствын увертарымыже почеш, Парижыште официальный увертарымашым публиковатлыме, туштo тыге ойлалтеш: „3 июньышто кечывал деч вара Парижский район шуко галa бомбардировкыш логалын. Бомбардировка-шамыч дене, очыни, военный значениян об'ект-шамыч энгекым логалташ ыльыч. 1000 утла тўрлӧ кугытан бомбым кудалтыме ыле. 200 ен колен да сусырген. Нинын кокла гыч колышыжо—45 ен.

Школа йыр чапле сад

Курсола школым (Ронгинский район) 1936 ийыште чара нуреш ыштышт. Тений марке тиде школа йыр ик пушенгат уке ыле.

Кызыт школа заведующий Глушковын инициативыже дене школа йыр 79 тўрлӧ пушенгым шындыме. Шушаш шыжылан школа олмапу ден пўкшермым шындаш ямдылалтеш.

Т. Таныгин.

Физкультурный соревнований вашеш

Сернурский педучилищын физкультурный руководительже К. М. Эштыков физкультурный пашам йӧрата, уло кумылжо дене ышта.

Тудын вуйлатымыже дене шукерте огыл футбольный ден волейбольный командым создатлышт. Ученик - шамычлан модашышт 10 мужыр буцым, майка да трусик-шамычым налме.

Футбольный да волейбольный команда - шамыч кызыт соревнованийыште участвоватлаш ямдылалтыт.

И. Росляков.

Нормым сдатлышт

Колхозный молодежь коклаште оборонный пашам тунеммаш дене интересоватлыше пеш шуко. Нуно шке яра жапыштым оборонный пашам тунеммашке использоватлат, осоавиахим членыш пурен, тўрлӧ вид дене нормым сдатлат.

Теве Ронгинский районысо „Родина“ колхоз пеленсе первичный осоавиахим организацийын член-же-шамыч кокла гыч 15 ен ПВХО значоклан, 70 ен ГСО значоклан да 6 ен ВС значоклан нормым сдатлышт.

Нормым сдатлаш ямдылымаш кызытат кая. Тиде пашаште первичный осоавиахим организацийын председательже К. И. Загайнов йолташ активвын полша.

С. Булыгин.

Противопожарный мероприятийым илышыш пуртат

Моркинский район Вуртем-Варангужский сельсоветысе Киров лўмеш колхозышто пожар ваштарешвиян кучедалыт. Кажне колхозникын суртшо воктен вўдан печке шинча, конга тўнькым ошемдыме да шўч деч эрыктыме.

Шукерте огыл пожарный вышкым ыштен шуктышт.

Колхозышто пожарный инвентарят чыла ямде. Добровольный пожарный дружина начальник Д. Исенев йолташ противопожарный мероприятийым тўрыс илышыш пуртышаш верч тыршa.

А. Смирнов.

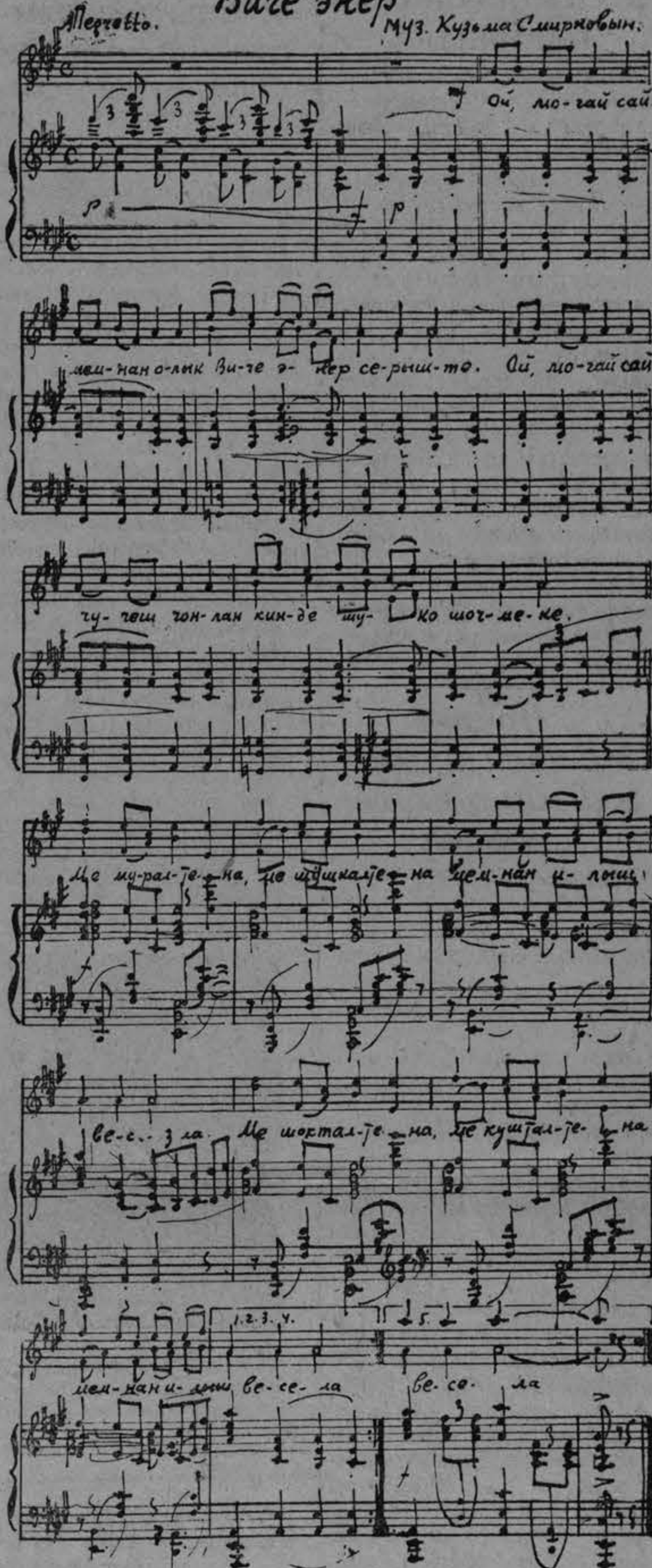

Ой, могай сай мемнан олын
Виче эҗер серышге.
Ой, могай сай чучеш чонлан
Кинде шуко шочмеке.

ПРИПЕВ:

Ме муралтена,
Ме шўшкалтена,—
Мемнан илыш весела.
Ме шокталтена,
Ме куштaлтена,
Мемнан илыш весела.

Виче вўдым йўмӧ мӧнгӧ
Чонлан ласнан чучалеш.
Тыгай колхоз улмо мӧнгӧ
Шонгo вўрат модалеш.

ПРИПЕВ.

Виче вўдшӧ пеш яндар вет.
Воштончыш гай волгыдо.
Колхозлаште машин шуко,
Паша ыштaш куштылго.

ПРИПЕВ.

Виче вўдын колжат шуко,
Шӧртньӧ-шийла вел йолгат.
Ўдыр, каче, рвезе, шонго
Воштыл пашам сай ыштат.

ПРИПЕВ.

Виче эҗер-нелге ӧнер,
Шоҥештaлтын йоген най!
Мемнан пелен йолташ Сталин,
Муралтыза шўшпык гай!

ПРИПЕВ:

У тунемме ийлан ямде

Мустаевский неполный средний школа (Сернурский район) у тунемме ийлан сайын ямдылалтын.

Кызыт 360 кубометр пуым ямдылыме. 125 кубометржым пўчкеден, шелышт оптымо. Школлан 25 партым угыч налме да ручка, карандаш, тетрадьым чыла ситышын ямдылыме.

Тений угыч первый классыш 44 йоча тунемаш толшаш, нуным чыла учетыш налме. Тений шокшо кочкышым ӧрганизоватлашлан паренгым шындыме. **В. Д.**

Отв. редактор— К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, № комнаты 69—70, № телефона 90.
Упол. Главлита МАССР А—532. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.